

mazó mérőedényt kellene mint ilyen elfogadni, melynek méretei a következők :

belső magassága	0.50	mét.,
belső szélessége a fenéken	0.65	"
belső szélessége a tetőn	0.85	"
belső hossza a fenéken	0.70	"
belső hossza a tetőn	0.90	"

Akármilyen mérővel történjék azonban a mérés, a fogyasztó megrövidítéséről szó sem lehet, míg a termelés, eladás és az árak ugyanazon egy méretű és alakú edényre vannak állapítva.

Más kérdés azonban, hogy a kohász, ki eddig bizonyos munkához, pl. 26 köbláb 0.821 köbméter szenet fogyasztott, midőn t. i. a ferdeoldalú nagy 10 köblábos mérővel méretett a szén, valjon most is meg fogja-e érni 0.821 köbméter faszénnel ugyanazon munkánál, midőn t. i. a derékszögű kis 2 hectoliteres mérővel méretik a faszén?

Világos, hogy nem fogja megérni. De ezen bajon gyökeresen csak az segítene, ha a fogyasztás új mértéke a kohászatnál is nem átszmittatnék, hanem kísérleti úton állapíttatnék meg újra.

Nagy Gyula.

Még néhány szó az erdőőri szakiskolákról. *)

A ki figyelemmel kísérte az erdőőri szakiskolák felállítása körül felmerült vitákat, észrevehette, hogy a pártolók között legtöbb állami erdőhivatalnok szólt.

Igy tehát nem nehéz kitalálni, hogy ezen erdőőri szakiskolák létesítése, a mostani állami erdőkezelés természetes kifolyása, vagy jobban mondva, kinövése.

*) A kérdés minél több oldalról való megvilágítása végett és az „audiatur et altera pars“ elvénél fogva közöljük e cikket.

A szerk.

Már most kérdem: megczáfolhatlanul áll-e az, hogy a jelenlegi állami erdőkezelés oly tökéletes lenne, hogy a magyar erdészetben ily lényeges újítást — mint az erdőőrök szakiskolájában való kiképztetése — tenni kellene.

Alig hiszem, hogy találkoznék oly állami erdőhivatalnok, ki ilyen hitben élne. Sőt inkább az állami hivatalos gépezet felette összeköttetéses nehézkességét tekintetbe véve, hajlandó vagyok hinni, hogy igen sokan az ellenkezőről lesznek meggyőződve, s elismerik, miszerint abban bizony sok orvoslásra volna szükség.

A ki más erdőbirtokosok kezelésébe mélyebben bepillantott, észrevehette azt is, hogy azokban akár a vágásvezetés, akár az erdőnevelést, akár az erdővédelmet tekintve, felette sokat ellehetne sajátítani az államnak is; de észrevehette azt is, hogy ez a rend ottan, erdőőri szakiskolát nem végzett, közönséges de becsületos, tisztességes paraszt kerülők közreműködésével végeztetik. A vágások vezetése, s az ültetések sikere csupa ily parasztkerülők mellett igen sok helyen semmi kívánni valót sem hagynak hátra. Ebből látjuk tehát, hogy erdőőri szakiskola nélkül is lehet helyes erdőgazdálkodást s erdőgondozást folytatni.

Miért küzdenek tehát az állami erdőhivatalnokok ezen indítvány mellett? A felelet egyszerű!

Azért, mert a meglévő körülmények között terhes irodai elfoglaltatások miatt az erdőben kint segítségre van szükségök, mert ők az erdőbe, az irodai teendők miatt, csak vajmi ritkán juthatnak, röviden a dolog vége az, hogy magok helyett a parasztkerülőknél értelmesebb erőket, ugymondva, olyan fél-erdész féléket akarnak alkalmazni, nehogy a birtokos távollétök alatt vagyoniában valami avatatlan fogásból eredő hibát kénytelenitessék szenvedni.

Becsületes, lelkiismeretes szándék, gáncsolni nem lehet, de azért még nem következik, hogy helyes legyen.

A jelenlegi állami szolgálati szempontból e nézet helyes lehet, de hogy a jelenlegi szervezet helyes legyen, ez már megint más kérdés, s annak helyességét semmi esetre sem ismerhetjük el. Mert a hol teljesen végzett erők helyett féltudákosok fognak alkalmazásba hozatni, ott a működés vég-eredményeiben nem lehet jó következményü. Nem lehet pedig azért, mert a cél, az utánnézést az erdőhivatalnoknak az erdőben megkönnyíteni, illetőleg megkevesbbiteni, már önállóságot feltételez. Ez önállóság féltudákos embereknél, kevés kivétellel, rossz eredményü. Gyarló emberi hibánk ugyanis, hogy magunkról mindig többet feltételezünk, mint a mennyivel illetőleg birunk. A bizalom növekedtével az ily embereknél az elbizakodás is növekszik, különösen ha látják, hogy közvetlen előljárójok, a kezelő erdész maga is csak alárendelt ember, s működési köre majdnem az övére van szorítva, t. i. reá is csak az erdőfelügyelet, vágások s ertvényezések keresztülvitele van bizva. Egyszóval, közvetlen előljárójukat az ilyen emberek mindig csak olyan „add tovább“-nak tekintik. Ily körülmények között ha aztán még észrevesznek előljárójuknál egy vagy más tekintetben némi fogyatkozását, vagy azt, hogy a kezelő erdész az erdőt nem látogatja, és sarkukban folytonosan nincs, az erdész szerepét ők veszik át, és saját szakállokra engednek maguknak aztán rendesen többet, mint a mennyi szabad. Ez aztán az ügynek többet árt, mintha egy tanulatlan embert alkalmaznánk is magunk körül, mert ez kérdez, ha valamit nem tud, amannak pedig derogál, ő már azt mind jobban tudja, mint előljárója, de hogy is ne, hiszen ő többet forog az erdőben, de meg aztán nem is biznák reá az ilyen dolgot, ha nem tudná!

Egyszóval, ha még egy kis önhietség párosul hozzá, ak-

kor kész az ilyen szakiskolát végzett erdőőrben a tudákos erdész, a ki temperamentuma szerint a dacztól kezdve a bosszuállásig mindenre hajlandó, kik közül egy dorgatorium után előljárójok háta mögött igen sok el fogja mondani: „ha jobban tudod . . . csináld magad, úgy is te vagy a felelős érte“.

Érzékenyebb önhittek desperáltak lesznek, kedvezőtlenül végzik kötelességeiket, ebben pedig, felesleges mondanom, nincs köszönet.

Képesebb önhittek pedig elégedetlenekké válnak, látván, hogy náluk — legalább az ő fogalmaik szerint — gyengébb erdész, náluknál mennyivel kedvezőbb anyagi körülmények között van, kötelességeikből csak annyit teljesítenek, a mennyit elegendőnek vélnék azért a fizetésért tenni, a mit kapnak.

Ezek következményei az erdőőri szakiskoláknak, melyeket semmiféle lélekbuvár meg nem czáfolhat, mert ezek, fájdalom, az ember emelkedni vágyó gyarló természetében rejlenek, és pedig mindenütt, a hol az bármi önállóbb működésre hiszi is magát képesnek. Hogy némi kivételek itt-ott ne lennének, nem akarom állítani, de nagyobb általánosságban még is csak úgy lesz az.

Feltűnő, hogy az erdőőri szakiskolák harcizosai a kenyeretlen facir Jägerek ellen mindenütt kikelnek, pedig ezek szintén erdőőri szakiskolák növendékei; ép úgy mint a magyar szakiskolás erdőőrök lesznek, ha még lesznek. Ezek uraim mindannyian azért vesztették el kenyereiket, mert az általam fentebb idézett hibákban szenvedtek. E sorsra akarjuk juttatni a magyar erdőőröket is, mert hát ezek is csak ily természetel megáldott, vagy megátkozott emberek.

De meg hát több magyar erdőbirtokos ilyenekkel máris tett próbát azon reményben, hogy az erdészetet emelni fogja, s mi lett az eredmény? belátva a baj mérgesebb s eredmé-

nyeiben károsabb voltát, elkergették őket, s visszatértek a szerényebb, de szolgálatra készebb parasztemberekhez, kik a rájuk bízott teendőket vak engedelmességgel rendkívül szívós tartóssággal teljesítik, s nem derogál nekik semmi alárendelt kötelesség teljesítése sem; pedig ily kötelesség az erdészethél tömérdek van.

Óvást teszek itt ünnepélyesen előre azon netán felmerülhető megjegyzés ellen, hogy hát ily tanulatlan emberekkel akarom-e én emelni a magyar erdészethet? távol van tőlem a tudatlanság pártolása, vagy bármi sértés; fentebbi szavaimmal csak annyit akartam és akarok bebizonyítani, hogy az erdőbeni teendők teljesítéséhez nem szükséges szakiskolás erdőőr, mert a munkát megmagyarázni úgy a kerülőnek, mint a munkásnak a maga belátása szerint a szükséghez képest, mindég az erdésznek kell. Az erdei munkák majd minden vidéken és minden kezelésnél változnak, azért azok több szakisméretet is igényelnek, mint a mennyit egy ilyen félerdész bir; egyszóval, a kerülő az erdész akaratjának inkább csak végrehajtója legyen, s mindent csak annak közvetlen felügyelete alatt tegyen.

Erre pedig irás, olvasás tudó becsületes emberünk elegendő van.

De hogy legyen az lehetséges, ha egy állami erdésznek 15—20.000 holdnyi birtok van kezére bizva?! Erre egyszerű a felelet, szaporítani kell az erdészek számát.

Ha az említett területen egy erdész helyett kettőt alkalmazunk, s ha az sok, a lényegesebb ügyeket hátraszorító írka-firka helyett egyszerűbb irodai vezetést hozunk be, tökéletesen lehetségessé válik az erdésznek kerületét hetenként egyszer-kétszer megtekinteni, s az abban előforduló munkásokat és munkákat ellenőrizni.

Sőt vessenek magokkal számot azon erdőőri szakiskolák pártolói, s azt fogják találni, hogy az erdészek illetén szaporítása sokkal kevesebbe fog kerülni, mintha minden két-három-ezer holdnyi területre qualificált erdőőröket alkalmazunk, melyeknek fizetése, a mostani közönséges kerülőkéit 150—200 frttal fogja meghaladni.

De eltekintve még ezen októl is, hol mai napság — bár a forgalom és kelendőség rosz is — egy erdész tartása 8—10.000 holdon ki nem fizeti magát, ott sem az erdész, sem a kerülő, sem az erdőkultura nem szükséges, ott azután az erdőőri szakiskola sem segít sem a birtokoson, sem erdején.

Oda kell tehát hatni, hogy az erdészek szaporittassanak, és hol a birtok és jövedelem oly csekély, hogy azok tartása ki nem fizeti magát, több birtokos összeállva, tartson egy értelmes szakképzett erdészt. Ez már saját érdekében is ki fogja magának az erdőőröket saját felelőségéhez képest képezni.

Eddig panaszkodtunk, hogy nincsenek elegendő erőink, most, hogy fiatalságunk tömegesen szánta magát pályánkra, bevágjuk orruk előtt az ajtót azzal, hogy nincs pénz, azért az olcsóbb apparatushoz, a szakiskolás erdőőrökhöz kell nyulni.

Határozottan rosz elv.

Megszaporított tisztii személyzet mellett talán lehetséges lesz az állami erdőkre oly felette veszélyes olyszerű kezeléset is beszüntetni, miszerint az erdők kihasználását, vagy is az erdőben való gazdálkodást, t. i. a vágatást, fuvarozást stb. ne a vevők — mert csak e titulus alatt menthető, ha még menthető, e roppant hiba — hanem az erdész kezelje, ki eddig nem képes elfoglaltsága miatt ezután járni, s a termelést oly olcsón előállítani, mint a vevő?! Ekkor e tekintetben is több utánnézést és erélyt fog kifejthetni, s kifogásokkal nem élhet, hogy más teendővel volt elfoglalva.

Ajánlom tehát a más erdőbirtosoknál követett gazdálkodási eljárást s szolgálati szervezést is szemügyre venni, s beható tanulmány tárgyává tenni, s abból a czélszerűt szintén kiválasztani, s elfogadni.

Másoktól átvenni a jót, ugy hiszem, nem szégyen, annál is inkább, mert e hiba nem azokat terheli, kik most az erdő-őri szakiskolák létrehozásán fáradoznak, azok egyebet nem tesznek, mint igyekeznek a meglévő állapotokat oly alapon javítani, melyen azt az állam által elfogadott elvek alapján kivinni legkönnyebben hiszik.

Tudom és személyesen is ismerem azon erőket, kik ez irányban működnek és buzgólkodnak. Mind igen értelmes szak-erők és becsületes emberek, csak tisztelni és becsülni tanul-
tam őket mindég, de ez iránybani működésüket már csak azért sem helyeslem, mert majd mindeniköknek van módja előkelő állásánál fogva oda hatni, hogy a mostani állami szolgálati szervezet módosítassék, azaz, a kezelő tisztiszemélyzet szaporíttassék, írásbeli teendői pedig kevesbítettessenek, s ha ez meglesz, nincs szükség szakiskolás erdőőrökre. *Váraljai.*

A párisi kiállításon Magyarország részéről nyert erdészeti kitüntetések.

A párisi f. évi nemzetközi kiállításon a bíráló bizottság ítéletének m. hó 21-én történt kihirdetése szerint, következő és a nemzetközi bíráló bizottság által megállapított érdemességi sorrendben megnevezett erdészeti kiállítóink részesültek kitüntetésben.

Arany érmet nyertek: Baiersdorf és Biach czég; Neuschlosz és fiai; Podhrágyi Popper Lipót; Guttman S. H. és Engel D. F. (Ausztria részéről nyertek: Schwarzenberg J. A. herczeg; Thonet testvérek; Dziedusycki